

BEVEZETÉS

November 4-én lesz 300 éve annak, hogy Pócs kis fatemplomában az Isten szülő ikonja könnyezni kezdett. Könnyezésében elődeink megtapasztalhatták az Ő szeretetét görög katolikus népe iránt. (Aztán még két másik könnyezés alkalmával is tapasztalhatták.) Evilági dimenziókban mi is tudhatjuk – legalábbis következtethetünk rá –, hogy miért hullottak az Isten szülő könnyei. A kegyelmi rendben azonban igazán csak Ő tudja, hogy mit siratott igazán bennünk, rajtunk és értünk.

A Szent Atanáz Görög Katolikus Hittudományi Főiskola tanárai az Athanasiana 3. számában a máriapócsi kegykép első könnyezésének 300 éves évfordulójának jubileumi eseményeihez csatlakozva – az eddigiektől eltérően most mégis – tematikus számmal jelentkeznek.

Pócs kis falujából a már világszerte ismert Máriapócs lett. Ez a még kétszer megisméltendő könnyezéseknek is köszönhető. Hiába vitték az először könnyező képet a császári fővárosba, Mária megmutatta, hogy ő Pócsot választotta ki kegyhelyéül. A háromszori könnyezés mellett Máriapócs híret növelte az esemény, hogy 1991. augusztus 18-án II. János Pál pápa is elzarándokolt ide, s a kegyhelyen görög katolikus Szent Liturgiát végzett. Így illő és helyénvaló, hogy a jelen kötetet azzal a homlíival kezdjük, amit ő ezen a Szent Liturgián mondott a nagyszámú zarándokserег előtt.

Puskás Bernadett művészettörténeti szempontból ismereti a máriapócsi könnyező ikont. Rövid tanulmánya azért is értékes, mert ilyen jellegű és tudományos leírás még nem készült a képről.

Janka Ferenc az ikon keletkezésének és könnyezésének kortörténeti hátterét is bemutatja, minden eddigi, fellelhető forrást és szakirodalmat összegyűjtve és bedolgozva komoly tanulmányába.

Ivancsó István a „pócsi Mária” szertartásairól ír. Amíg más

bizánci területeken a csodatévő kegyképeknek meglehetősen nagy számban jöttek létre szertartásai, addig a magyar görög katolikusságban ez meglehetősen szűkreszabott maradt. A mégis meglévőket veszi számba és elemzi az írás.

Hollós János a bizánci egyház kedves és alapvető területére, a patrisztikába kalauzolja el az olvasót, s ad áttekintést a mariológia patrisztikus gyökereiről. S ehhez csatlakoztatja az ökumenikus gondolatkört.

Igazán újszerűen tárgyalja s mintegy viszi tovább ezt a témát Cselényi István Gábor tanulmánya. Kétféle (keleti és nyugati) megközelítésben ír Máriáról és az ökumenizmusról. Különösen is érdekes és értékes a szofiológiát fejtegető keleti megközelítés, amely magyar nyelven máshol nem is olvasható.

Eredeti megközelítésű és megfogalmazású Obbágy László tanulmánya az Istenszülőről és a katekézisiről. Elméleti meg-alapozás után remekül mutatja be egyházunk nagy értékét, a görög katolikus hittankönyv-sorozatot (amely elsőként jelentkezett a magyar katolikus egyházban a rendszerváltás után!) abból a szempontból, hogyan tárgyal az Istenszülőről. Majd a végső, gyakorlatibb részben arra hívja fel a figyelmet, hogy a katekétának az Istenszülő lelkületével kell rendelkeznie.

A kötet tanulmányainak sorát a bizánci egyház legszebb Mária-himnuszának bemutatása zárja. Ivancsó István az Akathisztoszt ismerteti.

Természetesen az idegen nyelvű összefoglalók sem maradnak el, hogy külföldiek is tájékozódni tudjanak a kötet tartalmáról.

Végül – szintén kétnyelvű – könyvismertetések, recenziók zárják a kötetet, ezzel is súlyt adva értékének.

A tanulmányok szerzőinek, a tanároknak továbbra is az a célja és óhaja, hogy minél több olvasó megismerje kutató és egyéni munkájuk eredményeképpen bizánci egyházunk értékeit. Most azonban ehhez az Istenszülő köszöntése is járul: tiszteletünket, szeretetünket, köszöntésünket tesszük Pócsnak Ékes Csillaga, a könnyező Szűz elé.

Nyíregyháza, 1996. június

I. I.